

S m l o u v a

m e z i

Č e s k o u r e p u b l i k o u

a

U k r a j i n o u

o s o c i á l n í m z a b e z p e č e n í

Česká republika a Ukrajina (dále jen „smluvní strany“), vedeny přáním upravit vzájemné vztahy mezi oběma státy v oblasti sociálního zabezpečení, dohodly se na následujícím:

ČÁST I

V š e o b e c n á u s t a n o v e n í

Článek 1

(1) Pro účely této smlouvy následující pojmy znamenají:

1) „právní předpisy“

zákony a jiné obecně závazné právní předpisy smluvních stran týkající se odvětví sociálního zabezpečení uvedených v článku 2 této smlouvy;

2) „příslušný úřad“

na straně České republiky - Ministerstvo práce a sociálních věcí,

na straně Ukrajiny - Ministerstvo práce a sociální politiky;

3) „instituce“

orgán, kterému přísluší provádění právních předpisů v rozsahu stanoveném touto smlouvou;

4) „trvalý pobyt“

trvalé bydliště v souladu s právními předpisy každé ze smluvních stran;

5) „přechodný pobyt“

pobyt dočasný, jehož délka je zpravidla vázána na splnění předem vymezeného účelu pobytu v souladu s právními předpisy každé ze smluvních stran;

6) „pracovník“

osobu zaměstnanou nebo samostatně výdělečně činnou nebo osobu, která je za takovou považována podle právních předpisů smluvní strany;

7) „rodinný příslušník“

osobu, která je za takovou považována právními předpisy té smluvní strany, podle nichž se osobě přiznávají a vyplácejí dávky;

8) „doba pojištění“

dobu, po kterou bylo placeno pojistné na sociální pojištění, dobu zaměstnání a jinou dobu, která je považována za dobu pojištění podle právních předpisů každé ze smluvních stran;

9) „důchody“ a „dávky“

důchody a jiné peněžité dávky, včetně všech jejich částí, všechna zvýšení a všechny příplatky;

10) „přídavky na děti“

pravidelně se opakující peněžité dávky přiznávané zpravidla podle počtu dětí nebo i stáří dětí a příjmu rodiny;

11) „pohřebné“

jednorázovou peněžitou dávkou poskytovanou při úmrtí osoby;

12) „dávka v nezaměstnanosti“

peněžitou dávkou vyplácenou osobám, které jsou v souladu s právními předpisy České republiky považovány za uchazeče o zaměstnání, a v souladu s právními předpisy Ukrajiny jsou považovány za nezaměstnané.

(2) Ostatní výrazy používané v této smlouvě mají význam, který jim v každé smluvní straně náleží podle jejich právních předpisů.

Článek 2

(1) Tato smlouva se vztahuje na poskytování těchto peněžitých dávek:

- podle právních předpisů České republiky:

- 1) dávek v nemoci a mateřství,
- 2) dávek při invaliditě,
- 3) dávek ve stáří,
- 4) dávek pozůstalých,
- 5) dávek při pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- 6) pohřebného,
- 7) dávek v nezaměstnanosti,
- 8) přídavků na děti;

- podle právních předpisů Ukrajiny:

- 1) dávek při dočasné pracovní neschopnosti,
- 2) dávek v těhotenství a při porodu, při narození dítěte a při péči o dítě,
- 3) rodinných dávek,
- 4) dávek při pracovních úrazech a nemocech z povolání a úmrtí poškozeného nastalého v jejich důsledku,
- 5) dávek v nezaměstnanosti,
- 6) starobního důchodu,
- 7) invalidního důchodu,
- 8) důchodu v případě ztráty živitele,
- 9) pohřebného.

(2) Tato smlouva se vztahuje také na právní předpisy měnící nebo nahrazující ty uvedené v předchozím odstavci. Nevztahuje se však na právní předpisy zavádějící nové odvětví sociálního zabezpečení, nebude-li tak dohodnuto mezi příslušnými úřady smluvních stran.

(3) Touto smlouvou nejsou dotčeny závazky smluvních stran, které pro ně vyplývají z mezinárodních smluvních dokumentů uzavřených se třetími státy.

Článek 3

Tato smlouva se vztahuje na:

a) občany smluvních stran, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jedné nebo obou smluvních stran,

b) jiné osoby, pokud odvozují svá práva z práv občanů obou smluvních stran uvedených pod písmenem a).

Článek 4

Osoby, na které se vztahuje tato smlouva, jsou při používání právních předpisů každé ze smluvních stran postaveny naroveň vlastním občanům, pokud tato smlouva nestanoví jinak.

Článek 5

Nestanoví-li tato smlouva jinak, nesmí být nárok osoby na dávky zamítnut a tyto dávky nemohou být kráceny, měněny, zastaveny nebo odňaty z důvodu, že oprávněná osoba má pobyt na území druhé smluvní strany.

ČÁST II

Používání právních předpisů

Článek 6

Jestliže články 7 a 8 této smlouvy nestanoví jinak, vztahují se na pracovníky právní předpisy té smluvní strany, na jejímž území je vykonávána pracovní činnost.

Článek 7

(1) Je-li pracovník vyslán zaměstnavatelem se sídlem na území jedné smluvní strany k výkonu práce na území druhé smluvní strany, používají se na něj až do konce 24. kalendářního měsíce po tomto vyslání právní předpisy první smluvní strany.

(2) Ustanovení odstavce 1 tohoto článku se nevztahuje na pracovníky vyslané zaměstnavatelem první smluvní strany k výkonu práce na území druhé smluvní strany, mají-li tam trvalý pobyt.

(3) Na pracovníky letecké, železniční a automobilové dopravní společnosti zajišťující mezinárodní dopravu na území obou smluvních stran používají se i nadále právní předpisy té smluvní strany, na jejímž území se nachází sídlo této společnosti.

(4) Jsou-li státní úředníci nebo osoby za takové považované vysláni na území druhé smluvní strany, vztahují se na ně právní předpisy té smluvní strany, která je vysílá.

(5) Posádka námořní lodi, jakož i jiné osoby zaměstnané na námořní lodi, podléhají právním předpisům smluvní strany, pod jejíž vlajkou loď pluje.

Článek 8

Práva členů diplomatických misí a konzulárních úřadů a také osob vykonávajících u nich služby, se řídí Vídeňskou úmluvou o diplomatických stycích z 18. dubna 1961 a Vídeňskou úmluvou o konzulárních stycích z 24. dubna 1963.

Článek 9

Na společnou žádost zaměstnance a jeho zaměstnavatele mohou příslušné úřady nebo jimi pověřené orgány obou smluvních stran po předchozí dohodě stanovit výjimky z článků 6 až 8 této smlouvy.

ČÁST III

Zvláštní ustanovení pro jednotlivá odvětví sociálního zabezpečení a dávky

Oddíl první

Dávky v nemoci a mateřství

Článek 10

Je-li pro vznik, trvání či obnovení nároku na dávku podle právních předpisů některého ze smluvních států potřebná určitá doba pojištění, přihlédně instituce v nezbytném rozsahu i k dobám obdobného nepřekrývajícího se pojištění získaného podle právních předpisů druhé smluvní strany.

Článek 11

Dávky při dočasné pracovní neschopnosti a v mateřství se přiznávají a vyplácejí podle právních předpisů a na náklady té smluvní strany, na jejímž území je osoba pojištěna. Tyto dávky se do ciziny vyplácejí pouze v případě, pokud to uvedené právní předpisy dovolují.

Článek 12

Jsou-li podle právních předpisů obou smluvních stran s přihlédnutím k této smlouvě splněny podmínky pro poskytnutí dávek v mateřství v obou smluvních stranách, poskytnou se podle právních předpisů smluvní strany, na jejímž území má osoba trvalý pobyt.

Oddíl druhý

Důchody invalidní, starobní, pozůstalých

Hlava 1 - společná ustanovení

Článek 13

Jsou-li podle právních předpisů jedné smluvní strany splněny podmínky nároku na důchod i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhé smluvní strany, stanoví příslušná instituce první smluvní strany důchod výlučně na základě dob pojištění získaných podle jejích právních předpisů.

Článek 14

Závisí-li podle právních předpisů jedné smluvní strany vznik, zachování nebo obnovení nároku na důchod na existenci nebo získání určitých dob pojištění, musí instituce této smluvní strany, v nezbytném rozsahu, přihlédnout i k existenci nebo dobám odpovídajícího pojištění získaným podle právních předpisů druhé smluvní strany za podmínky, že se nepřekrývají.

Článek 15

Pokud nárok na důchod podle právních předpisů smluvní strany může vzniknout pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhé smluvní strany, pak instituce první smluvní strany:

a) vypočte výši důchodu, který by náležel, kdyby všechny doby pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních stran byly získány podle jejích právních předpisů,

b) na základě výše vypočtené podle písmene a) tohoto článku poté stanoví skutečnou výši dílčího důchodu určeného k výplatě podle poměru dob pojištění získaných podle právních předpisů první smluvní strany k celkové době pojištění získané podle právních předpisů obou smluvních stran.

Článek 16

Je-li doba pojištění získaná podle právních předpisů jedné smluvní strany kratší než jeden rok a nevznikne-li na jejím základě nárok na důchod, instituce druhé smluvní strany tyto doby započte jako by se jednalo o doby získané podle jejích právních předpisů.

Článek 17

Jestliže podle právních předpisů jedné smluvní strany závisí výše důchodu na počtu rodinných příslušníků, přihlédne příslušná instituce této smluvní strany také k rodinným příslušníkům s trvalým pobytem na území druhé smluvní strany.

Článek 18

Pro výpočet důchodu instituce každé ze smluvních stran stanoví průměrný výdělek nebo vyměřovací základ pouze za doby pojištění získané v souladu s jejími právními předpisy.

Hlava 2 - zvláštní ustanovení

Používání právních předpisů České republiky

Článek 19

Podmínkou vzniku nároku na plný invalidní důchod osobám, u nichž invalidita vznikla před dosažením osmnácti let věku, a které nebyly účastny pojištění po potřebnou dobu, je trvalý pobyt na území České republiky.

Používání právních předpisů Ukrajiny

Článek 20

Podmínkou vzniku nároku na sociální důchod u dětí - invalidů, u nichž invalidita vznikla před dosažením šestnácti let věku, a které nebyly účastny pojištění, je trvalý pobyt na území Ukrajiny.

Oddíl třetí

Dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Článek 21

Dávky v případě pracovních úrazů, nemocí z povolání a při úmrtí poškozeného nastalém v jejich důsledku, se poskytují podle následujících ustanovení nezávisle na tom, že osoba má nárok na jiné peněžité dávky podle právních předpisů smluvních stran.

Článek 22

Dávky poskytuje instituce té smluvní strany, jejímž právním předpisům podléhala osoba v době pracovního úrazu nebo v době, kdy naposledy vykonávala činnost mající za následek vznik nemoci z povolání. Instituce druhé smluvní strany poskytuje jen takové dávky, jež by byla povinna poskytovat podle právních předpisů této smluvní strany a této smlouvy v případě úrazů a nemocí z obecných příčin.

Článek 23

Stanoví-li právní předpisy smluvní strany, jejíž instituce má přiznat dávky, že se dávky pro nemoc z povolání poskytují, jen když činnost, která nemoc může způsobit, byla vykonávána po určitou minimální dobu, pak příslušná instituce této smluvní strany přihlíží - pokud je to nezbytné – k dobám vykonávání takové činnosti, během kterých pro ni platily právní předpisy druhé smluvní strany.

Článek 24

Osobě, která pobírala nebo pobírá dávky k tíži příslušné instituce jedné smluvní strany a poté, co vykonává činnost, která také podle právních předpisů druhé smluvní strany může způsobit nemoc z povolání, uplatňuje nárok na dávky z důvodu zhoršení nemoci u instituce druhé smluvní strany,

a) instituce první smluvní strany nadále poskytuje dávky podle jejích právních předpisů bez přihlídnutí ke zhoršení nemoci, a

b) instituce druhé smluvní strany poskytne dávku ve výši rozdílu mezi dávkou náležející po zhoršení nemoci a dávkou, kterou by byla povinna poskytovat podle právních předpisů druhé smluvní strany před zhoršením nemoci.

Oddíl čtvrtý

Pohřebné

Článek 25

Pohřebné se přiznává a vyplácí za podmínek a v rozsahu stanoveném právními předpisy smluvní strany, na jejímž území měl zemřelý trvalý pobyt.

Oddíl pátý

Dávky v nezaměstnanosti

Článek 26

Pro přiznání nároku na dávky v nezaměstnanosti, podmíněné získáním určité doby pojištění, se přihlíží k dobám pojištění získaným podle právních předpisů obou smluvních stran za podmínky, že se nepřekrývají.

Článek 27

(1) Dávky v nezaměstnanosti poskytuje podle svých právních předpisů a na vlastní náklady instituce smluvní strany, na jejímž území má osoba trvalý pobyt.

(2) Pro stanovení výše dávky podle odstavce 1 tohoto článku instituce smluvní strany, na jejímž území má osoba trvalý pobyt, bere v úvahu pouze výdělků osoby z naposledy vykonávané činnosti na území této smluvní strany a - pokud by takových nebylo nebo nedosahovaly úrovně minimální mzdy - dávka se vyměří v souladu s právními předpisy této smluvní strany.

Článek 28

Dávky v nezaměstnanosti se do ciziny nevyplácejí a žádné náhrady mezi institucemi se neprovádějí.

Oddíl šestý

Přídavky na děti

Článek 29

Přídavky na děti se přiznávají a vyplácejí za podmínek a ve výši stanovené právními předpisy smluvní strany, na jejímž území mají děti trvalý pobyt.

ČÁST IV

R ů z n á u s t a n o v e n í

Článek 30

Příslušné úřady smluvních stran přijmou opatření k účinnému provádění této smlouvy, zejména:

- 1) sjednají pro používání této smlouvy správní ujednání;
- 2) informují se vzájemně o změnách právních předpisů svých stran;
- 3) určí styčná místa, která budou napomáhat při provádění ustanovení této smlouvy.

Článek 31

(1) Instituce a úřady smluvních stran si poskytují navzájem pomoc při provádění této smlouvy a budou jednat tak, jako by se jednalo o použití jejich vlastních právních předpisů.

(2) Instituce si vzájemně uznávají doklady vydávané příslušnými orgány druhé smluvní strany; o posouzení zdravotního stavu nebo stupně invalidity však rozhoduje výlučně

instituce smluvní strany, která je příslušná k poskytování dávek. Přitom může přihlédnout ke zprávám a lékařským posudkům zaslaným institucí druhé smluvní strany.

(3) Lékařská vyšetření, jejichž provedení je požadováno právními předpisy jedné smluvní strany a týkají se osoby zdržující se na území druhé smluvní strany, budou provedena na žádost příslušné instituce lékařem, zdravotnickým zařízením nebo institucí v místě pobytu takové osoby na území druhé smluvní strany bez vzájemné úhrady nákladů.

Článek 32

Doklady vydané a úředně ověřené na území jedné smluvní strany jsou považovány za platné na území druhé smluvní strany bez legalizace.

Článek 33

Instituce a úřady jedné smluvní strany nemohou odmítnout podání nebo jiné dokumenty z důvodu, že jsou sepsány v úředním jazyce druhé smluvní strany.

Článek 34

Veškeré informace o osobách, které se předávají mezi smluvními stranami, jsou důvěrné a lze je použít pouze při provádění této smlouvy.

Článek 35

(1) Žádosti, prohlášení a opravné prostředky, které mají být podány podle právních předpisů jedné smluvní strany v určité lhůtě správnímu orgánu, soudu nebo instituci, platí za podané ve lhůtě, jestliže během stejné lhůty byly podány u příslušného orgánu, soudu nebo instituce druhé smluvní strany.

(2) Žádost o dávku podaná podle právních předpisů jedné smluvní strany se považuje za žádost o odpovídající dávku podle právních předpisů druhé smluvní strany kromě případů, kdy žadatel výslovně požaduje, aby přiznání dávky ve stáří podle právních předpisů jedné smluvní strany bylo odloženo.

Článek 36

Platby podle této smlouvy z jedné smluvní strany do druhé smluvní strany se uskutečňují ve volně směnitelné měně přímo osobě, která dostává důchod nebo dávky, nebo prostřednictvím institucí smluvních stran. V posledně uvedeném případě se způsob provádění těchto plateb řídí zvláštním ujednáním mezi institucemi smluvních stran.

Článek 37

Instituce smluvních stran mohou ve vzájemné dohodě stanovit způsob zúčtování případných přeplatků.

Článek 38

Vyskytnou-li se při provádění této smlouvy spory ve výkladu jejích ustanovení, budou je příslušné úřady obou smluvních stran řešit jednáním.

ČÁST V

Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 39

(1) Tato smlouva nezakládá žádné nároky na dávky za dobu před jejím vstupem v platnost.

(2) Tato smlouva se vztahuje také na pojistné případy, které nastaly před jejím vstupem v platnost s výjimkou případů zakládajících nárok na jednorázová plnění.

(3) Pro stanovení nároků na dávky podle této smlouvy se přihlédne také k dobám pojištění, které byly získány před vstupem této smlouvy v platnost.

(4) Doby pojištění získané podle právních předpisů smluvních stran jejich občany ke dni vstupu této smlouvy v platnost budou považovány za doby pojištění té smluvní strany, na jejímž území měl občan k uvedenému datu, nebo naposledy před tímto dnem, trvalý pobyt.

Článek 40

(1) Dřívější rozhodnutí vydaná v oblastech sociálního zabezpečení upravovaných touto smlouvou neodporují používání této smlouvy.

(2) Důchody přiznané před vstupem této smlouvy v platnost nebudou v případě přesídlení občanů z jedné smluvní strany do druhé smluvní strany přepočítávány a budou vypláceny smluvní stranou, která důchod přiznala.

Článek 41

Tato smlouva podléhá ratifikaci a vstoupí v platnost prvního dne třetího kalendářního měsíce následujícího po dni výměny ratifikačních listin.

Článek 42

(1) Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

(2) Tato smlouva může být změněna nebo doplněna vzájemnou dohodou obou smluvních stran. Změny nebo doplnění se provedou protokolem, který se stane nedílnou součástí této smlouvy.

(3) Každá ze smluvních stran může smlouvu písemně vypovědět diplomatickou cestou. Platnost smlouvy skončí v takovém případě uplynutím 6 měsíců ode dne doručení oznámení o výpovědi druhé smluvní straně.

(4) Bude-li tato smlouva vypovězena, zůstávají nároky získané podle jejích ustanovení zachovány.

Dáno vdneve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a ukrajinském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za Českou republiku

Za Ukrajinu

Podepsána v Kyjevě 4. 7. 2001; za ČR velvyslanec p. Jozef Vrabec
za Ukr.: ministr práce a sociální politiky Ivan Jakovyč Sachaň